

CSW67 - Bijdrage van Belgian Disability Forum vzw (BDF)

Innovatie en technologische verandering en onderwijs in het digitale tijdperk om gendergelijkheid en empowerment van alle vrouwen en meisjes te bereiken

Burgers hebben meer dan ooit toegang tot digitale technologie en maken gebruik van digitale diensten. Dit vertaalt zich echter niet in meer digitale vaardigheden.

"...meer dan ooit moeten mensen omgaan met digitale technologie en gebruik maken van digitale diensten. Dit betekent niet dat wij in staat zijn te profiteren van de digitale omgeving. Mensen die sociaal, economisch en cultureel kwetsbaar zijn, profiteren minder van de nieuwe digitalisering dan mensen die het beter hebben. Veel mensen, waaronder de meer bevoorrechten, hebben de mogelijkheid om voordeel te halen uit de digitale wereld..." <https://kbs-frb.be/nl/barometer-digitale-inclusie-2022>

Lage digitale vaardigheden en sociaal-economische kwetsbaarheid

Het verband tussen een gebrek aan digitale vaardigheden en een sociaal-economische kwetsbaarheid blijkt duidelijk uit de bevindingen van de *barometer voor digitale inclusie* van de Koning Boudewijnstichting, de *barometer voor de digitale volwassenheid van de Waalse burgers* van Digital Wallonia en de *Digimeter 2020* van IMEC voor Vlaanderen¹.

Bovendien profiteren de sociaal-economisch en cultureel kwetsbaren minder van de toenemende digitalisering dan de meer bevoorrechten. Veel mensen, vooral de meest kwetsbaren, vinden het moeilijk om op de "digitale sneltrein" te springen. Het is van essentieel belang dat snel de nodige maatregelen worden genomen om een "sneeuwbal-effect" te beperken.

¹ Koning Boudewijnstichting, *Barometer van de digitale inclusie*, <https://media.kbs-frb.be/nl/media/9837/Digitale%20Inclusie.%20Barometer%20Digitale%20Inclusie%202022https%3A%3Ahttps://www.imec.be/nl/vlaamse-innovatiemotor/kennisuitwisseling/techmeters/digimeter/digimeter-2020>

Organisaties die lid zijn van het BDF proberen al vele jaren de digitale kloof te verkleinen door hun leden opleidingen aan te bieden, ongeacht hun geslacht. Ze doen hun best, maar het is veel te weinig, terwijl tegelijkertijd de evolutie van onze maatschappij naar "volledig digitaal" fenomenaal versnelt.

Als onze regeringen een echte digitale samenleving willen creëren, moeten zij iedereen toegang garanderen en de opleidingsbudgetten in dezelfde mate verhogen, wat nog lang niet het geval is! Als we niet snel reageren, wordt de digitale kloof niet alleen een realiteit, maar ook een ramp voor een groot deel van de bevolking, waaronder veel vrouwen en meisjes met een handicap.

Digitale kloof en personen met een handicap

De digitale kloof is een belangrijk werkthema voor het BDF en haar lidorganisaties. Het BDF was betrokken bij het opstellen van de *Civil Society Appeal for the European Artificial Intelligence Act (AIA)*² en maakte de digitale kloof tot het centrale thema van haar Algemene Vergadering op 17 maart 2022³.

De betrokkenheid van het BDF heeft gedeeltelijk bijgedragen tot de werkzaamheden van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH), die hebben geleid tot een belangrijke positienota over de digitale kloof van 2022⁴, waarin de verschillende aspecten van de digitale kloof voor mensen met een handicap worden belicht, zij het zonder onderscheid naar geslacht.

Vrouwen en meisjes met een handicap worden geconfronteerd met de digitale kloof

Bij gebrek aan specifiek genderwerk moet het BDF hier een extrapolatie maken. Niettemin kan dit worden beschouwd als een redelijke benadering van de werkelijkheid:

1. Uit de Digitale-inclusiebarometer blijkt duidelijk dat vrouwen met een laag inkomen de groep vormen die het meeste risico loopt op de digitale kloof.⁵
2. Studies van VN-organen en anderen tonen de discrepantie aan tussen het digitale potentieel van vrouwen en meisjes met een handicap en de

² Gezamenlijke verklaring van 30/11/2021: <https://edri.org/our-work/civil-society-calls-on-the-eu-to-put-fundamental-rights-first-in-the-ai-act/>

³ Belgisch Gehandicaptenforum, 17/03/2022 - Algemene Vergadering BDF: voor een "mensvriendelijke" digitale overgang, <https://bdf.belgium.be/fr/actualite/C3%A9s/17-03-2022-assembl%C3%A9e-g%C3%A9n%C3%A9rale-du-bdf-pour-une-transition-num%C3%A9rique-%C2%AB-humain-admis-%C2%BB.html>

⁴ Raad van Bestuur <https://ph.belgium.be/resource/static/files/Notes%20de%20position/2022-06-note-de-position-fracture-numerique.pdf>

⁵ Koning Boudewijnstichting, *Op Cit. Locatie. Cit.*, p28.

realiteit: 14-jarige meisjes scoren hoger in digitaal leren dan jongens. Toch hebben vrouwen en meisjes 25% minder kans dan mannen en jongens om elementaire dingen te doen met communicatietechnologieën en 13 keer minder kans om een technologische innovatie te patenteren.⁶

3. Vrouwen en meisjes met een handicap zijn een van de groepen die in de Belgische samenleving het grootste risico op discriminatie lopen, met name op het gebied van onderwijs, beroepsopleiding en toegang tot werkgelegenheid, die alle zeer belangrijk zijn in verband met digitale autonomie.⁷

Aangezien veel vrouwen en meisjes met een handicap vaak het slachtoffer zijn van meervoudige discriminatie, schat het BDF dat zij minstens 25% meer last hebben van de digitale kloof dan mannen met een handicap.

Vrouwen en meisjes met een handicap zijn een van de meest kwetsbare groepen in onze samenleving. De digitale kloof treft hen dan ook bijzonder hard.

De digitale kloof is een realiteit. Veel technologische innovaties zijn niet toegankelijk voor vrouwen en meisjes met een handicap. Vrouwen hebben minder onderwijskansen, vrouwen met een handicap nog minder. Zij beschikken dus niet altijd over dezelfde digitale cultuur, waardoor zij de digitalisering van de samenleving soms niet kunnen bijbenen: digitalisering van (overheids)administratieve diensten, digitalisering van banen, aanwervingsprocedures, overheidsdiensten in het algemeen.

Onderwijs kan toegankelijker worden door digitalisering, maar die digitalisering moet dan wel voor iedereen toegankelijk zijn. Er moet rekening worden gehouden met de digitale kloof en er moet alles aan worden gedaan om te voorkomen dat deze groter wordt en, idealiter, om deze te overbruggen.

In het algemeen moet iedereen een eerlijke keuze kunnen maken tussen de digitale en niet-digitale opties voor diensten en onderwijs, en deze keuze mag niet leiden tot verschillende of slechtere resultaten.

De behoefte om te kunnen kiezen hoe men met de wereld omgaat is belangrijk voor alle bevolkingsgroepen. Maar het is cruciaal voor veel oudere vrouwen met een handicap. Sociologisch gezien zijn er meer mannen dan zij. Als zij geen digitale geletterdheid hebben verworven tijdens wat gewoonlijk het "beroepsleven" wordt genoemd, is het bijna onmogelijk voor hen om deze later te verwerven.

⁶ BAUCHER (H.), *Bridging the Gender Digital Divide through Education*, december 2020.
<https://journals.openedition.org/ries/9930>

⁷ Belgisch Gehandicaptentforum, asbl, Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW/C/BEL/7), Standpunt van de adviesraden die personen met een handicap vertegenwoordigen, <https://bdf.belgium.be/media/static/files/2014-01-23---cedaw---rapport-alternatif---belgique.pdf>

De mogelijkheid om te kiezen tussen digitale en analoge interactie moet absoluut behouden blijven.

Een dringend te objectiveren werkelijkheid

Het BDF betreurt het ten zeerste dat het geen volledige studie (of studies op regionale basis) heeft kunnen presenteren over de cruciale kwestie van vrouwen en meisjes met een handicap die geconfronteerd worden met de digitale kloof.

Helaas beschikt het BDF niet over de financiële middelen of de middelen om dergelijke werkzaamheden uit te voeren in een tijdsbestek dat kort genoeg is om de regeringen die aan de macht zijn te laten inzien dat er dringend maatregelen moeten worden genomen of dat de ogenschijnlijke doelstelling van een volledig digitale samenleving fundamenteel moet worden gewijzigd.

Daarom verzoekt het BDF de Belgische regeringen een of meer studies over digitale toegankelijkheid voor personen met een handicap te financieren, met een specifieke analyse van de gevolgen van meervoudige discriminatie.

Conclusie

Vrouwen en meisjes met een handicap moeten alle kansen krijgen om zich digitaal te ontwikkelen, in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in het dagelijks leven. Digitalisering kan op haar beurt vrouwen en meisjes met een handicap een betere toegang geven tot de hele samenleving, te beginnen met onderwijs en de arbeidsmarkt. Digitale producten moeten daarom voor iedereen toegankelijk zijn, zowel wat betreft betaalbaarheid als bruikbaarheid.

Digitalisering kan echter niet exclusief zijn. Als dit het geval zou zijn, zou het heel snel een versneller van uitsluiting en sociaal isolement worden...

Vrouwen en meisjes met een handicap zijn duidelijk niet de enige achtergestelde "categorie" in de samenleving. Het is de taak van het BDF om de aandacht te vestigen op hun specifieke behoeften. Het begrip intersectionaliteit is belangrijk voor hen. Wanneer verschillende aspecten van een identiteit elkaar kruisen, met gevolgen die goed of slecht kunnen zijn, zijn ze ook vaak goed en slecht.

Vrouwen en meisjes met een handicap mogen niet worden vergeten in de huidige race van technologische ontwikkeling: omdat zij vrouwen zijn en omdat zij een handicap hebben, is de samenleving vaak niet aan hen aangepast.